

לואים חזק

כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה לב ה

אדם עני הנוסע מביתו למדינת הים וחוזר כעבור כמה שנים כשהוא עשיר, ודאי יאמרו הבריות כי עושרו בא לו מכח עבודה ומסחר שעמל, וייתכן שיתפתו גם אחרים לנסוע ולהתעשר כמותו. לעומת זאת, עני הנוסע מביתו למדינת הים ושב כעבור פרק זמן קצר מאד כשהוא עשיר, יבינו הבריות כי כל עושרו לא בא לו כי אם על ידי נס ומקרה מן השמים. במקרה זה לא יתפתה איש לנסוע כי אין הנס שכיח.

אולם לעתים יקרה כי עני נוסע מביתו למדינת הים ונמצא שם כמה שנים ואינו מצליח מאומה, ואילו כאשר הוא פונה לשוב אל ביתו מתרחש לו נס והוא מתעשר עושר רב. אם יבוא אל ביתו ודאי יאמרו הבריות כי עושרו בא לו על ידי עבודה, והרי אין חדבר כן! על כן מן הראוי שיודיע להם את אשר אירע עמו, כדי שלא יתפתו לנסוע שהרי עושרו בא לו על ידי נס שאינו שכיח, כאמור.

כמקרה זה האחרון - אמר המגיד מדובנא - קרה גם ביעקב אבינו ששהה בית לבן הארמי שנים רבות וחזר אל ביתו כבד במקנה ובצאן, וחשש כי עשו בראותו את עושרו יעורר את קנאתו ויחשוב שיעקב התעשר מחמת הברכות שקיבל מאביו. אבל באמת לא כן היה, שכל הצלחת יעקב לא הייתה אלא על ידי נס, לכן ביקש יעקב לגלות זאת לעשו כי עושרו איננו בזכות הברכות אלא מחמת הנס, והראיה שבכל הימים שהיה בבית לבן לא הצליח ועל כן אין לעשו לשנוא אותו על ענין הברכות. וזה שאמר יעקב: "כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה", עשרי בא לידי רק עתה ולא מחמת כל השנים שגרתי בבית לבן!

1 וקראו עבד עשיר ח'ק

16

2 שם יחמא

אם היה עני... ודאי יאמרו הבריות כי עושרו בא לו מכח עבודה ומסחר שעמל, וייתכן שיתפתו גם אחרים לנסוע ולהתעשר כמותו. לעומת זאת, עני הנוסע מביתו למדינת הים ושב כעבור פרק זמן קצר מאד כשהוא עשיר, יבינו הבריות כי כל עושרו לא בא לו כי אם על ידי נס ומקרה מן השמים. במקרה זה לא יתפתה איש לנסוע כי אין הנס שכיח.

3) את שאתה

להם ה' רחמים, הגם שהטבע יולד צהם אכזריות, מקור רחמים ישפיע צהם בח הרחמים מחדש לנטל כח אכזריות שנוול, צהם מכח המעשה וגו'. עכ"ל.

ואפשר מזה היה ירא יעקב שאם יהרוג עשו אפילו אם מותר, אבל זה יגרם שיליד צו מדת אכזריות ח"ו דהו להפוך מסימני ישראל כדאיתא (ביעמות ע"ג) שלשה סימנים בצאמה זו, רחמים, צייטנים וגומלי חסדים, משום הכי היה ירא יעקב להרוג את עשו. אולם, בצאתם לא היה צריך לפחד מזה דהאור החיים הקדוש שם ממשיך בהפסוק שאחר זה, דהטעם שהצטיינתם הקצ"ה שלא זויק להם רציחה דמשום שלא רצחו העיר הנדחת לנקמה אלא עשו משום

ועיין בשפתי חכמים שמציא מירוך אחד בשם התנחומא, דיעקב היה ירא שמה יהרוג עשו ויחנק ינטער ציומר לפי שהיה אזהב לעשו, כי בחזקת כשרות היה עשו צעיני יחנק ויקלל את יעקב, ועיין שם שמציא עוד מירוך.

ויש ליישב הדברים בעוד אופן על פי מה שכתב האור החיים הקדוש בפרשת ראה (וי, יח בפרשה של עיר הנדחת) על הפסוק ונתן לך רחמים ורחמן ו"ל, כוונת מאמר זה כאן, לפי שזה על עיר הנדחת שיהרגו כל העיר לפי חרב וגו' ומעשה הזה יוליד טבע אכזריות בלב האדם וגו' ונכרתה מהם שורש הרחמים והיו לאכזר, והבחינה עצמה תהיה נשרפת ברוחמי עיר הנדחת, לזה אמר להם הבטמה שימן

מנות המלך חכות המנות חגן עליהם, ואם כן אין בדברינו די מספיק למרץ הקושיא. אלא על כרחך צריכין לומר דיעקב חש משום רוב ענותנותו וגודל יראת שמים שלו, שלא יחשוב להרוג עשו משום שהיה ירא להרגו וכו' אלא יסרגו משום פניות עצמיות לנקום בעשו על כל הצרות שעשה לו, ומשום הכי היה ירא להרגו דאפשר משום כן יולד צו מדת אכזריות ח"ו וזה ישפיע עליו להרוג אחרים ח"ו, דדוקל כלפי אחרים כלשון רש"י היה ירא, אבל לגב עשו לא ירא, דאדרבא מזה היה להרגו.

מכרונת הננוע רק לעה"ב רק יקח לו קצח
מרבני העולם חולק בעה"ז להזעסק בדרכים
ודברים חיצונים ולא שישקרו רק על התורה.
ח"ל תנא דבי אליהו זוטא פרק י"ט טול אתה
העה"ז ועה"ב חצי ואני אטול עה"ז ועה"ב
חצי. והכוונה שלא תהיה אתה עוסק רק בתורה
ומצוה רק תמעיט עבודתך ותניח ירך מאיזו
מהמצות הגורמים פירוד בין שנינו ועי"ז תנחל

4
10
11

עה"ז וגם חצי עה"ב כאומר די לך רק חצי
עה"ב ולא כולו. ובנו ממש כמאמר הלצים
אנכי מסתפק בחתיכה קטנה של ליתן ולא
אטריח להשיג חתיכה גדולה. וגם אני אתנהג
כן ואקבל קצת מן המצות ויהי גם לי חצי
עה"ב. ועל עה"ז לא אמר חצי וידע דאם
יחסר גם אחת מן המצות כבר ישיג כל
העה"ז, וזהו נסעה ונלכה ואלכה לנגדך פירוש
כמוך והדברים נוקבים ויורדים כו'. וזה הגלות
השני שיהיה בסוף הגלות הוא נקרא בפרך
כפה רך. ומזה הגלות נתיירא יעקב אבינו יותר
מיראתו מן הראשון, כי טבע האדם עלול
להכשל בו יותר מן הראשון וע"כ הקדימו
בתפלתו ואמר הצילני נא מיד אחי ואח"כ אמר
מיד עשו. יען כי בראשון אין בו רק שיעבוד
גופני והשני הוא שיעבוד בשניהם כרוחני וגם
בגופני, דהרי כל הטוב שיתן הוא רק להמחות
מהמצות ונמצא מאבד נפשו ומי שלא יחפור
בהטובה ההיא ולא ירצה להתקרב ישאר במצב
דוחקו כאשר מקדים ונמצא משתעבדים
בשניהם. וזה הענין יהיה נמשך עד ביאת משיח
בכ"א:

11

10

21

26

ואפשר ולכתובת אלו שני השיעבודים אמר
הכתוב בתהלים (קכט, ב) מה שיאמרו
ישראל אחר גאולתם, וכו' צררני מנעורי
יאמר נא ישראל רבת צררני מנעורי גם לא
יכלו לי. דלכאורה אינו מובן למה חזר וכפל
שני פעמים רבת צררני רק קאי על הני שני
אופנים שיעבוד. ואמר דבשני אופנים צררני
רבת חזר הכתוב ומפרש בפרט שני האופנים
ואמר דבתחלה על גבי תרשו חורשים האריכו
למעניתם, דהכבירו והאריכו שיעבודם על גבי
ורק לבסוף ה' צדיק קצץ עבות רשעים
ותבטלו אופני הגזירות הללו, ואמר עוד יברשו
ויסוגו אחר כל שונאי ציון דאח"כ יברשו
מדרכם ויבינו כי כרשה וחורפה הוא להרע
לזולתו וע"כ יסוגו אחר מדרכם הקדומה
ויאחזו ההיפך להטיב לישראל ולשעבדם בפה
רך שכתבנו וגם הם יקבלו עיקרים טובים בענין
הדת והאמונה, וסיים הפסוק עליהם יהיו
כחציר גגות שקדמת שלף יבש, דימה טובתם
וצדקתם לזריעה שעל הגג שאותו צמח בל
יעשה קמח ורק הכל המה כל טובתם, דמעשה
הטוב מכונה בשם זריעה וכמשא"כ (ישעיה לב,
ב) אשריכם זורעי על כל מים ודרשו בגמרא
דקאי על חורה וגמ"ח, ועל ישראל אח"כ
(תהלים קכו, ה) הזורעים ברמעה ברנה יקצורו בא
יבא ברנה נושא אלומותיו שיקבלו שכר טוב
עבור זריעתם אבל זריעת הכשרים יהיה כחציר
גזוז שגדמה נולח ירשו.

31

36

41

46

51

הצילני נא מיד אחי מיד עשו. יש להבין אחרי
כי לא היה לו רק אח אחד למה
הוצרך לומר מיד עשו ובאמר מיד אחי כבר
מבואר בקשתו. ועיין בזה על פסוק זה ח"ל
מכאן מאן דצלי צלחא דבעי לפרשא מיליה
כדקא יאות כו' מיד אחי ואי תימא קרבין
אוחרנין סתם אחין איקרוין מיד עשו בגין
לפרשא מיליה כדקא יאות. אמנם אכתי יש
להבין אמרו שני פעמים מיד אחי מיד עשו
והיה סגי לומר באומר מיד אחי עשו. ויש
לפרש הכוונה דיעקב בהודעו ודעשו בא לקראתו
הבין ולא ימלט מאחד משני האופנים, או דעשו
ילחם עמו וירצה להרגו, או דיתרצה עמו
וישוב מאפו וישב עמו בשלום ואחזה כשני
אחים. ומשני האופנים הללו נתיירא יעקב, דגם
טובתו ואהבתו של עשו רעה היתה אצל יעקב,
ועל אלו שני האופנים אמר הכתוב וירא יעקב
מאד ויצר לו, דאמר וירא על ספק שמא
יהרגו, ויצר לו על ספק שמא יתקרב לו. וזהו
שביקש על הני שני אופנים הצילני נא מיד אחי
מיד עשו שאיננו רוצה בו לא לאח ולא לעשו
וביקש שיצילו משני ידים הללו. ונתקבלה

6

6

21

תפלתו, דבתחילה היה כדעת עשו להרגו
והקב"ה הצילו מידו, ואח"כ כשנתרצה לו ביקש
להיות עמו ביחד ואמר (לג, יב) נסעה ונלכה
ואלכה לנגדך ויהיו שניהם ביחד והוא דחה
אותו בדברים וניצל גם כזה ממנו וכמו שאמר
הכתוב (שם) וישב עשו ביום ההוא לדרכו
שעירה, השמיענו הכתוב דבאותו יום עצמו
נפרד עשו ממנו והלך לדרכו ולא נתעכב אפילו
יום אחד עמו וכבקשתו. וכבר ראיתי כמפורשים
שנתקשו על דברי הכתוב וישב עשו ביום
ההוא לדרכו דמאי אשמרעין הפסוק דבאותו
יום שב לדרכו ולפי הנ"ל מבואר היטב:
ודנהו כל מעשי אבות הם סימן לבנים, דגם
בגלותו של עשו יתנהג כן עם ישראל
בשני האופנים כאשר רצה לעשות עם יעקב,
דבתחלת הגלות יהיה גזר גזירות רעות
כשמרות ויטורס וילחם בהם וירצה לאבדם ה'
ברחמיו לא יעזבם. ולכסוף יאמר כי רוצה לישוב
בשלום עם יעקב וכוונתו דבה ירחיק את
ישראל מעבודת ה' וידיחם מאמונתם. וכמו
דעשו אמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך ואיתא
במדרש (ילקוט קלג) דעשו אמר לו שישתתף
עמו בשני העולמות עה"ב ועה"ז. וביאור
הדברים שאמר לו נסעה ונלכה ואלכה לנגדך
דהיינו ששניהם יתקרבו זה אצל זה וכל אחד
יותר קצת ממנהגו הקדום עד שיתקרב זה
אצל זה. והכוונה של המדרש מבואר דהוא
שלבסוף גם הם יקבלו עיקרים טובים מאמונת
ישראל שיהיו גם הם מאמינים בכזרא יחיד
ובתורה מן השמים ונמול ועונש וירצו דגם
יעקב יותר קצת מאת אשר לו ויניח קצת

26

31

36

41

46

51

56

(7)

קכט « שיר המעלות, רבת צררוני
 מנעורי, יאמרנא ישראל: ב רבת
 צררוני מנעורי, גם לא יכלו לי:
 ג על-גבי הרשו הרשים, האריכו
 למעננתם: ד יהנה צדיק, קצץ עבות
 רשעים: ה יבשו ויסגו אחר, כל
 שנאי ציון: ו יהיו פתציר גנות,
 שקדמת שלף יבש: ז שלא מלא
 כפו קוצר, וחתנו מעמר: ח ולא
 אמרו העברים ברבת יהנה אליכם,
 ברכנו אתכם בשם יהנה:

5
 תבוא
 50

ו האר"י הקדוש (בספר "לקוטי תורה") ביאר, צדיקים חביב עליהם ממונם כי
 להיות שנשפע זה מלמעלה אינו ראוי שימאס בו, כי אם אינו לצורך לו, לא היה
 ניתן לו אותו דבר מהקב"ה, לכן חזר יעקב על פכים קטנים, כי אם לא היה
 חוזר, היה נראה כאילו אין רוצה אותו, וכל דבר הנשפע מלמעלה צריך להדר
 עליו, לכן חזר, להורות שהיא חביבה עליו, עכ"ד, (וזה לא כה"כלי יקר" הנ"ל).

6
 אלו צדיקים
 היעקב

...

ב בספר "שפת כהן" כותב וזה לשונו: ויותר יעקב לבדו - אמרו חז"ל אל תקרי
 לבדו אלא לכדו, מאין בא לו זה הכד? כשיעקב שם האבנים מראשותיו השכים
 בבקר ומצאן אבן אחת, נתבצר לו כד של שמן (עי' בב"ר סט, ת, פרד"א סו"פ לה)
 ויצק על ראשה, וחזר הכד ונתמלא, אז ידע יעקב שהוא [-הכד] מזומן לברכה,
 והוא השמן שנמשחו ממנו המשכן וכל כליו המזבח ואהרן ובניו והמלכים ועדיין
 כולו קיים, כמו שאמרו חז"ל (כריתות ה:): דשמן שעשה משה במדבר וכו' ובו
 נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכולו קיים לעתיד לבא "זה לי לדורותיכם". והוא
 כד השמן של הצרפתית, שאמר לה אליהו כד השמן לא תכלה, והוא אסוך שמן
 של אשת עובדיה הנביא, בשראה יעקב שכל כד נסים עתיד להיות בו, סיכן עצמו
והביאו, כן מצאתי, עכ"ל.

||

6 דברים אלו, הביאם הגה"ק רבי שמואל קאיינדנור (אביו של בעל קב הישר)
 בספרו "ברכת שמואל" (פרשת מקץ) ומסיים בזה הלשון: והנה פשוט הוא בעיני
 שגם אותו הפך נתגלה ג"כ לבני חשמונאי שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, של
 אהרן הכהן, דכתוב בו "זה לי לדורותיכם" - לעולם הבא, ובו הדליקו שמונה
 ימים לפי צרכם... והמותר נגנו לעולם הבא, עכ"ל. ועיין להחיד"א ז"ל בספרו
 21 "דברים אחדים" (דרוש לב) שכתב על דבריו של בעל "ברכת שמואל" שהם תמוהים
 מאד, ודחה דבריו. מובא בספר "אוצרות התורה" - חנוכה עמוד קע"ג, ע"ש.

3

ויותר יעקב לבדו (לב, כה). ופרש"י: שכח פכים קטנים וחזר עליהם. ובגמ' (חולין צא.) מסיימי מכאן לצדיקים שהביב עליהם ממונם יותר מגופם. הנה מלבד דין של בל תשחית, הנה יש כאן ענין של שמירת נכסים מאיבודם, ולא יאמר האדם מה אדאג על רכושי, וגם מה שזה לי מטבע אחת. לא כן הוא, כי אחרי שהבורא עולם נתן לו, הנה מתנתו ית' עליו לשמור, ורבינו הק' בשעת פטירתו זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר כי לא נהנה מכל עשירותו אפילו באצבע קטנה (כתובות קד.). אבל מ"ג, את רכושו לא השליך, כי מאת ה' הנה לו, ולא בגולה לקחם.

7) ירושת

מובא על פילוסוף אחד שהיה רוצה להיחזק מסתפק במועט הכי-אפשר, ועזב את כל אשר לו והניח לעצמו כי אם כלי-שאיבה לשתות מים, והנה פעם בהלכו בדרך ראה הנה מחנה אנשים עובדי דרך כולם הטו עצמם על הבאר ושתי מים במרפיהם ישר מן הבאר בלי שום כלים, הפילוסוף התעורר מזה

השליך ממנו גם את הכלי-שאיבה, הדבר היחידי שעוד היה אתו. והנה כאן לא כן אנו רואים, ולא כן הוא רוח התורה.

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר (לב:כה)

ופרש"י שכח פכים קטנים וחזר עליהם (חולין צ"א ע"א). והנה במדרש איתא, ר' ברכיה בשם ר' סימון אמר אין כא-ל ומי כא-ל ישראל סבא מה הקב"ה כתוב בו (ישעיה ב) ונשגב ה' לבדו [ביום ההוא] אף יעקב ויותר יעקב לבדו (בראשית רבה עז, א), והיינו דלעתיד יהי' ההכרה בכל העולם כולו דאין עוד מלבדו.

8) 1/10 ח"א

והכוונה בענין צירופו של 'ונשגב ה' לבדו' לכאן, הוא כדי להוציא מלבנו שלא נפרש ה"לבדו" דנשאר עוזב יחידי וגלמוד, אלא "לבדו" פירושו יחידותו ורוממותו, שנשאר להיות מובדל ומופרש ברומ מעלתו ומדרגתו כאחד יחיד במינו באין דומה לו, וכבר אמרתי, דאותו ענין הוא במלת "בדד", דיתכן להגדיר "בדד" כמובן איכה ישבה בדד (איכה א, א); ויתכן גם להבינו "בדד" — היינו ישכן ישראל בטח בדד (דברים לג, כח), וכן עם לבדו ישכון (במדבר כג, ט), וכמו"כ כאן נשאר יעקב "לבדו" — היינו להיות מוגבה ומיוחד כאחד המורם בעם במדרגתו הנעלית, שלא יהיה נמנה עם השאר האנשים רק להיות יחיד כדור יחיד במינו, ולשם כך להיות ראוי להיקרא בשם ישראל, כפי שבסוף אכן הודה כזה שרו של עשו.

והנה כמה מפרשים פירשו בענין מה ששכח פכים קטנים — שקאי על צחינו בני ישראל שהם נחותי דרגה ופחותי ערך מאלה של בני המעלה, שגם עליהם אינו מותר יעקב והוא חוזר עליהם לקרבם ולהעבירם "הנהל", שיתקרבו לעבודת ה'. וזהו גם ענין הנס חנוכה שמצאו פך שמן אחת שחתום בחותמו של כה"ג, והיינו, דאף אם אין לו לאדם ולא כלום מלבד מה שנשאר בו חותמו של כה"ג — והיינו אברהם אבינו הכהן הגדול, גם הוא ראוי לנס ההולקה שיאיר בו נשמתו ונר התורה.

אפשר גם לצרף הני שני הרעיונות הנ"ל, דדוקא אלו האנשים הגדולים שעליהם נאמר "לבדו" — דהיינו המצטיינים ברוממות מדרגתם, דדוקא אלו מוכשרים ומוכנים להתקשר להעלות את הפכים הקטנים; ועליהם נאמר להזהיר דוקא גדולים על קטנים (בפרשת אמור), דדוקא מי שהוא בכחינת "לבדו" מסוגל לזה ורוצה בשותפות של כלל ישראל.

ושמענו מאת הגאון ר' גדלי' שארר זצ"ל דאמר, דכל ענין הויאבק איש עמו — דרצה שרו של עשו לבטל את ענין ה"לבדו" של יעקב אבינו — דהיינו היחודו של יעקב, במדרגתו הבלעדית שלו, וגם הכלל ישראל הם ג"כ בבחינת "לבדו", ואינם נאחזים כלל במדרגת שאר אומות העולם, וזהו גם עיקר מלחמתו של יון לבטל דהיחוד של "לבדו" של כלל ישראל ורצו לבטל חודש שבת ומילה המסמלים כוחם המיוחד של ישראל, וכן עיקר התנגדותם

הוא לתורה שבעל פה, דתורה שבכתב גם הם אוחזים בה ואף מתרגמים, רק כלי תורה שבעל פה, דאין זה תורה וע"ז נאבק יעקב עד מסירות נפש כדי לקיים ה"לבדו" שלא תשכח מפי זרעו עד עולם.

14)

36

וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ולב, ל)

9
מאמר
11/11

למה זה תשאל - אך לנו שם קבוע, משתנין שמותינו לפי מצות עבודת השליחות שאנו משתלחים (יש"י)

למלאכים אין שם קבוע. לעומת זאת כאשר המלאך בירך את יעקב אמר לו: "לא יעקב יאמר עוד שמך, כי אם ישראל".

רעיון נפלא טמון כאן בפסוק. שרו של עשו, הסיטרא-אחרא, אומר ליעקב: לי אין שם! כלומר, שמו משתנה כל הזמן. פעם קראו לו "עבודה זרה", אבל כבר שחטו את היצר הרע של העבודה-זרה. אח"כ קראו לו "פילוסופיה", אבל גם דבר זה חלף עבר מן העולם. בהמשך הגיעה תקופה שקראו לו "גשבלה". נגמרה ההשכלה, ושוב קיבל הסט"א שם חדש: "קומיניזם". שם העצם שלו הוא "סמארל", אלא שמדי כמה זמן הוא מחליף את שמו לפי התקופה.

אבל - המשיך המלאך ואמר - לך קוראים "יעקב" ו"ישראל". כך יקראו לך מעתה ועד עולם. אף פעם שמך לא יתחלף!

היצר הרע של היום הוא אותו יצר הרע של פעם. כמו שבתקופת ההשכלה שרף היצח"ר את כל כלל ישראל, כך גם היום הוא רוצה לשרוף את כל כלל ישראל. היום יש ליצר הרע שם אחר, רק הבעיה היא שעד שאנחנו תופסים את שמו הנוכחי של הסיטרא-אחרא, לפעמים כבר מאוחר מדי. את שמו של היצר"ר אי

אפשר להכיר כי שמו מתחלף, אך מהותו נשארת כפי שהיא: כח איום ונורא הבא להטות את האדם מדרך הישר, דרך התורה והמצוות, ועלינו להיות ערים לכך ולהישמר מפניו.

11 עיקר חסד ה"ס

10 חייך

ויאמר שלהני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני (בראשית לב כז)

יש שהקב"ה נותן בלב מלכי האומות שיכירו כולם האמת וירצו להיטיב עם ישראל וכענין שנאמר בכורש שהכריז בכל מלכותו כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלקי השמים מי בכס מכל עמו יהי אלקיו עמו ויעל וגו' וינשאהו בזה ובכסף וגו'. ומיד שיאר להם אור האמת יהפך אצל כולם מחשבתם לטוב על ישראל וירצו כולם להטיב להם כי יכירו כולם כי הם במדרגת בנים לה' וכמו דכתיב והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי וזה הכל רמוז בקרא אצל האבות כי מעשה אבות סימן לבנים וכמו דכתיב ויאמר שלהני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני דלכאורה הלא בתחלה היה רוצה להרגו ולפחות להניקו וכמו דכתיב וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו וגו' ואידך פתאום נהפך להמלאך רצונו להתחנן לו להכניע לפניו ולא לזוז ממנו בלתי רשותו. אמנם זה הדבר אשר בארנו שזה המלאך הלא ידוע שהוא שר של אדם וכל הלילה היה רמוז לעת הגלות שימצא הרבה מציקים לישראל שיהיו רוצים לבלותם ולפחות להזיקם בכל מה שיוכלו ויומשך זה הדבר עד עלות השחר שהוא רמוז לאור בוקרו של משיח ומיד שיאר האור ויתגלה כבוד ה' בעולם יכירו כולם האמת וישימו כבוד לה' ולעם בני ישראל וכמו דכתיב

1 ג. שלא לאכל גיד הנשה
1. וישלח יעקב ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני
אמת והיא אוקרת גיד הנשה, שנאמר: על פן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, והאי, לא יאכלו. לא נאמר על דרך ספור, כלומר, מפני שאנע דבר זה קאב, נמנעים הננים מלאכל אותו הגיד, אלא אוקרת השם יתברך שלא יאכלוהו.
משךשי מצוה זה, כדי שתהיה רמוז לישראל, שאף על פי שיסקלו צרות רבות בגלות מיד הצמים ומיד בני צשו, יהיו בטוחים שלא יאכדו, אלא לעולם יצמד ורצם ושקם, ויבא להם גואל ויגאלם מיד צר, ויזכרם וימיר צינן זה על יד המצוה שתהיה לזכרון, יצמדו באמונתם ובקדושתם לעולם, ורמוז זה הוא, לפי שאותו מלאך שולחם עם יעקב אבינו, שפא בקבלה שקיה שרו של צשו, נצה לזכרו ליעקב מן העולם הוא וירעו ולא לכל לו, ויצרו בניגעת הדרך, וכן ירע צשו ויצר לזרע יעקב, וקבסוף תהיה להם תשובה מהם, וקמו שמצינו קאב שזרתה לו השמש לרפאתו ונושע מן הצער, מן ירבה לנו השמש של קשים וירפאונו מצערנו ויגאלנו בעתה קימינו, אמן.

5

